

CILVĒKRESURSU PIEEJAMĪBA UN ATTĪSTĪBA LATVIJAS TIESĀS

SECINĀJUMS

Latvijā kopumā ir radīti priekšnoteikumi tiesu nodrošināšanai ar profesionāliem un kompetentiem cilvēkresursiem

Tomēr pasākumi cilvēkresursu attīstībai tiesās norit pārāk gausi un jau tuvākajos gados var pietrūkt tiesnešu

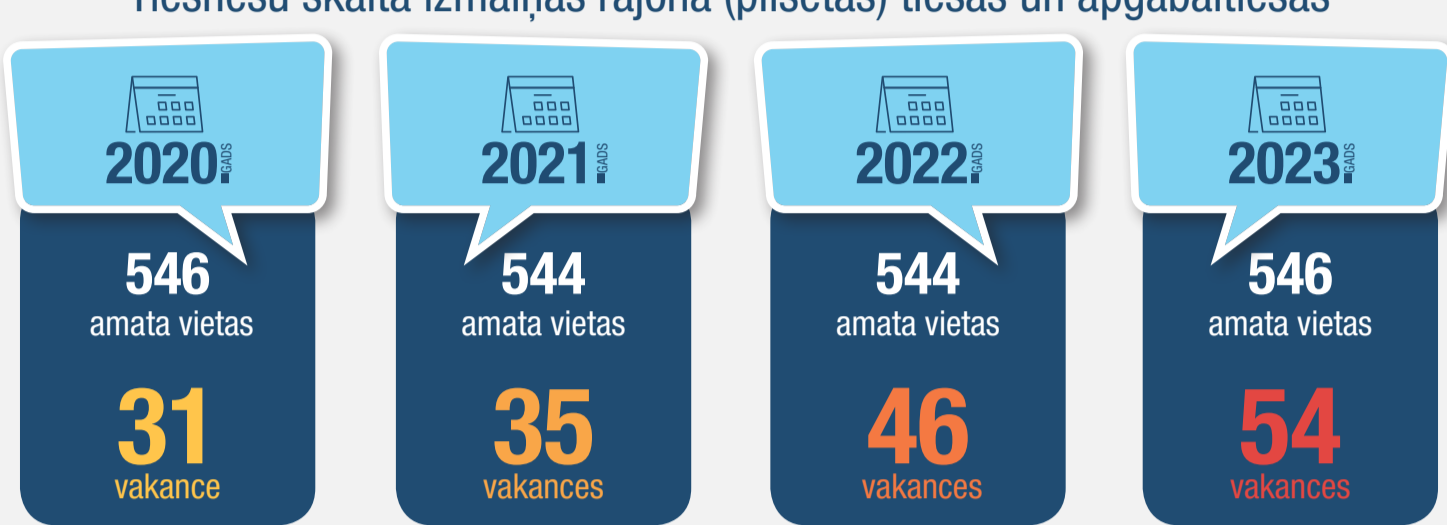
TIESU BŪTISKĀKIE RĀDĪTĀJI

Rādītāji 31.12.2023.	Rajonu (pilsētas) tiesas	Apgabaltiesas	
Tiesu skaits	8	6	
Tiesnešu amata vietu skaits	546		
Tiesnešu faktiskais skaits	492		
Finansējums 2023. gadā	84,64 milj.€		
Lietu skaits 2023. gadā	saņemtās	123,0 tūkst.	6,3 tūkst.
	izskatītās	124,8 tūkst.	6,3 tūkst.
	atlikumā	31,5 tūkst.	2,7 tūkst.

Tiesas ar esošo tiesnešu skaitu pagaidām vēl spēj izskatīt gada laikā saņemtās lietas, un lietu atlikums nepieaug

PIEAUG VAKANTO TIESNEŠA AMATA VIETU SKAITS

Tiesnešu skaita izmaiņas rajona (pilsētas) tiesās un apgabaltiesās

Tiesneša amata kandidātu skaits, kuri izturējuši tiesneša amata kandidāta atlasi, nav pietiekams esošo vakancu aizpildīšanai

2023. gada beigās no apstiprinātajām **546** tiesnešu amata vietām bija vakantas **54** jeb **10%** tiesneša amata vietu

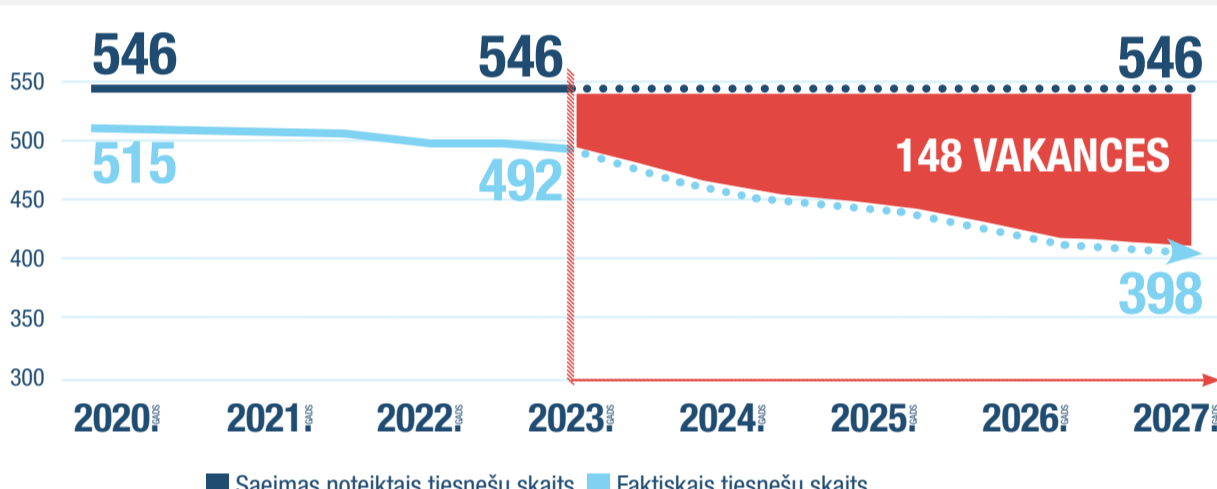
Tajā skaitā no **71** tiesneša ar specializāciju zemesgrāmatu lietās vakantas bija **9** jeb **13%** tiesneša amata vietu

Kopš 2017. gada tiesu sistēmā darbu uzsākuši tikai **2** tiesneši ar specializāciju zemesgrāmatu lietās, bet **16** tiesneši beiguši pildīt amata pienākumus

Pieaug tiesnešu skaits vecumā virs **61** gada, un tuvāko gadu laikā (līdz 2027. gadam) izdienes pensijā var doties **138** tiesneši jeb **28%** no pašreizējā tiesnešu skaita

Tuvāko gadu laikā izdienes pensijā varēs doties vēl **18** tiesneši jeb **29%** tiesnešu ar specializāciju zemesgrāmatu lietās

PROGNOZĒTĀS TIESNEŠU SKAITA IZMAIŅAS

ZEMESGRĀMATU NODAĻU TIESNEŠU INTEGRĀCIJAS RAJONA (PILSĒTAS) TIESĀS REFORMAS REZULTĀTI

Nav izdevies paplašināt tiesnešu ar specializāciju zemesgrāmatu lietās kompetenci

No kopējā faktiskā tiesnešu ar specializāciju zemesgrāmatu lietās skaita (62) 2023. gadā tikai **5** tiesneši jeb **8%** ir skatījuši citu kategoriju lietas mutvārdu procesos (**0,6%** no kopējā saņemto lietu skaita)

Joprojām aktuāli un neatrisināti ir jautājumi, kas saistīti ar nekustamā īpašuma tiesību nostiprināšanas procesu tiesās

Iespējamie risinājumi

- kompetences pārdale starp tiesnesi un tiesneša palīgu (konsultantu)
- zemesgrāmatu procesa pilnīga digitalizācija

DESMITĀ DAĻA TIESNEŠU PROFESIONĀLĀS PILNVEIDES PASĀKUMUS APMEKLĒ RETI

No **472** tiesnešiem **56** tiesneši jeb **12%** mācības apmeklē retāk nekā reizi gadā vai mazāk nekā četras reizes četru gadu laikā, tajā skaitā:

- no **410** vispārējās jurisdikcijas tiesnešiem **37** tiesneši
- no **62** tiesnešiem ar specializāciju zemesgrāmatu lietās **19** tiesneši

Kopējais esošo tiesnešu skaits **492**

20 jauniešiem tiesnešiem pirmajā darba gadā tiek piedāvāta speciāla mācību programma

NEPIETIEKAMI IZMANTOTS TIESNEŠU PALĪGU POTENCIĀLS

Tiesu sistēma nav spējusi efektīvi un ilgtermiņā tiesai piesaistīt tādu būtisku tiesas darbinieku amata kategoriju kā tiesnešu palīgu

Jau vismaz 20 gadus tiesu sistēmā notiek diskusijas par tiesneša palīga institūta reformēšanu un attīstību, tomēr ievērojams progress nav novērojams

nav pārskatīts tiesneša palīga amata standarts – nav noteiktas atbilstošas prasības izglītībai, nav paplašinātas tiesneša palīga kompetences un atbildība

tiesneša palīga atalgojuma darba tirgū nav konkurētspējīgs

Tiesneša palīgu mainība tiesās Rīgā ir ievērojami augstāka nekā citur Latvijā, 2023. gadā

Tiesu sistēma nav spējusi efektīvi un ilgtermiņā tiesai piesaistīt tādu būtisku tiesas darbinieku amata kategoriju kā tiesnešu palīgu

Jau vismaz 20 gadus tiesu sistēmā notiek diskusijas par tiesneša palīga institūta reformēšanu un attīstību, tomēr ievērojams progress nav novērojams

REVĪZIJĀ TIESLIETU MINISTRIJAI SNIEGTI PIECI IETEIKUMI, kurus ieviešot tiks

- uzlabota tiesnešu skaita plānošana
- nodrošināta efektīva un ilgtspējīga nekustamo īpašumu tiesību registrācija
- palielināta tiesnešu palīgu kompetence, atbildība un atalgojums
- paaugstināta tiesu darbinieku motivācija darbam tiesā un samazināta darbinieku mainība
- sekmēta visu tiesnešu regulāra dalība mācībās

Latvijas Republikas Valsts kontrole

ATBILDĪGUMS

SADARBĪBA

ATTĪSTĪBA

© Valsts kontrole